

Hmeljarski vestnik

Glasilo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 4.

Žalec, dne 1. aprila 1935

Leto II.

† FRANJO ROBLEK

Dne 22. marca 1935 je poklical Vsemogočni k sebi moža — celega moža, moža kremenitega značaja, bistrega duha, železne volje, vsestranskega znanja in plemenitega, bogaboječega srca, moža, ki se je vse svoje življenje z najboljšimi uspehi udeleževal na gospodarskem, socialnem in političnem polju.

Navedene vrline so ga usposobile za spretno in uspešno izvršitev naloženih mu nalog in dolžnosti. Kamorkoli je bil postavljen ali poklican, povsod je bil na svojem mestu ter dosegel zaželjene uspehe vsled prirojene mu nadarjenosti in vsestranske izobrazbe.

Največ zaslug pa si je pridobil pokojni Franjo Roblek za pospeševanje in ohranitev hmeljarstva — te najvažnejše panoge našega kmetijstva v Savinjski dolini. Hmeljarstvu je posvečal glavno skrb ves čas svojega plodonosnega življenja. Ni pa bil samo hmeljar na papirju, ki bi skušal s peresom v roki rešiti razne hmeljarske probleme, ne, on je bil hmeljar, ki je stremel po napredku in ki je delal v svojih nasadih razne praktične — za razvoj našega savinjskega hmeljarstva velevažne poskuse! Tako ga vidimo še danes, kako je hodil po svojih nasadih ter z apnom označeval za selekcijo sposobne rastline — slišimo ga še, kako je na poučnih shodih priporočal to delo vsem hmeljarjem.

Po zaslugi Franja Robleka, ki je bil leta 1909 državni poslanec, je poljedelsko ministrstvo na Dunaju ustreglo prošnji Hmeljarskega društva ter imenovalo vseučiliškega profesorja botanike Julija Olschowya na Dunaju konzulentom za savinjsko hmeljarstvo. To imenovanje je bilo za razvoj našega hmeljarstva velevažno, ker smo dobili savinjski hmeljarji v konzulentu prof. Olschowyu vnetega in odločnega zagovornika vseh naših pritožb v prosih savinjskega hmeljarstva. Imenovani gospod nas je obiskoval vsako leto ter

se na licu mesta prepričal o stanju hmeljskih nasadov in o upravičenosti in utemeljenosti naših pritožb na razna ministrstva.

Se večje zasluge pa si je stekel Franjo Roblek za obstoj savinjskega hmeljarstva, ko je kot državni poslanec v dunajskem parlamentu preprečil sprejem provenienčnega zakona, kakor so ga zamislili češki hmeljarji, s katerim so hoteli zadati našemu savinjskemu hmeljarstvu smrtni udarec. V to dobo tudi pade — in samo Roblekova zasluga je — oblastno priznanje marke za naš hmelj pod označbo »JUŽNO-SAVINJSKA DOLINA«!

Velikega pomena za razvoj savinjskega hmeljarstva je bila leta 1902 ustanovitev »HMEJARNE« l. jugoslovanskega zavoda za vskladanje in konzerviranje hmelja v Žalcu. Franjo Roblek je bil njen soustanovitelj.

V svrhu pravilnega in hitrejšega sušenja hmelja je on po lastnem načrtu uredil na svoji sušilnici poseben ventilator, kojega so posnemali tudi drugi hmeljarji. V mlajših letih je prirejal Franjo Roblek tudi poučne shode v raznih krajih našega okoliša.

Ko smo dne 24. marca t. l. spremili tega našega najodličnejšega hmeljarja na njegovi zadnji poti, smo se mu za vse, kar je storil v prosih našega hmeljarstva iskreno zahvalili ter mu slovesno obljubili, da se bomo vedno ravnali po lepih vzgledih in navodilih, ki nam jih je dajal vse življenje, v prid prebivalcev naše divne Savinjske doline. Hočemo ustvarjati — ne pa razdirati!

Pokojni Franjo Roblek se je rodil na Vidov dan dne 28. junija 1865. leta v Žalcu kot sin ugledne in narodne rodbine žalske. Od leta 1897. je bil odbornik, od leta 1911 do svoje smrti pa predsednik Hmeljarskega društva. Ohranimo mu savinjski hmeljarji časten in hvaležen spomin!

Slava Franju Robleku!

55. redni občni zbor Hmeljarskega društva za Dravsko banovino

Dne 25. marca t. l. se je v Žalcu vršil po že objavljenem dnevnem redu 55. redni občni zbor Hmeljarskega društva za Dravsko banovino. Poročilo pri-
našamo v naslednjem:

Ob določenem času je društveni podpredsednik, župan g. Rudolf Lorber pozdravil navzočega bivšega državnega poslanca, g. I. Prekorška, g. kmet. referenta Fr. Weritig-a, navzoča dva zastopnika novinarstva in v prav lepem številu došle društvenike.

S pieteto se je nato spomnil tragične smrti Vi-
teškega kralja Aleksandra I., Uedinitelja, kojega spomin so navzoči stoje počastili z enominutnim molkom. Mlademu kralju Petru II. se je na to od-
poslala udanostna brzojavka. Brzojavna pozdrava sta se odposlala ministru kmetijstva, dr. Jankoviču in ministru saobračaja, ing. Vujič-u s prošnjo, naj bi se vendar zopet dovolila hmeljskim obiralcem po-
lovična vožnja na železniških progah, kojo ugod-
nost so uživali od l. 1905. do l. 1934.

Potem se je g. podpredsednik spomnil v lepih besedah pred tremi dnevi preminulega predsednika Hmelj. društva, g. Franja Robleka ter povdaril nje-
gove velike zasluge v prosep našega hmeljarstva. Vsi navzoči so mu v počaščenje in v slovo stoje
vzkliknili:

Slava, slava, slava!

Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino — ka-
kor se sedaj zove po novih, od kr. banske uprave v Ljubljani potrjenih pravilih, je imelo v m. l. 1047 članov in sicer v 13 podružnicah 1005 in 42 posa-
meznih.

Opravični zapisnik izkazuje 479 števil. Pošti oddanih pisem in poročil je bilo 1281. Za sušenje hmelja je društvo naročilo svojim članom 258 voz škrljastega premoga iz premogovnika Liboje. Proti požaru je društvo preskrbelo 12 strankam zavarovan-
je hmelja za dobo treh mesecev v znesku 1,309.000 Din. O vsakokratnem stanju naših hmeljskih nasa-
dov, potem o tendenci ali razpoloženju na trgu, o hmeljskih cenah je društveni odbor poročal strokov-
nim inozemskim organizacijam in listom 14-krat. O stanju inozemskih nasadov je pa poročalo društveno
glasilo in tudi lokalni časopisi. Izmed 13 podružnic
ste le dve in sicer Gomilsko (4-krat) in Braslovče
(enkrat) poročale o stanju nasadov in o cenah.

Redni občni zbor se je vršil dne 25. 3. v Žalcu. Ožji odbor je imel 9, glavni pa 2 seji. Takovzani tabor hmeljarjev se je vršil dne 15. julja pri prav obilni udeležbi. V svrhu ureditve hmeljske kupčije na reelni podlagi sta se na pobudo Hmelj. društva vr-
šili v Žalcu skupno z Združenjem trgovcev celjskega, gornjegrajskega in šmarskega sreza pod vodstvom Sreskega načelstva Celje dve anketi in sicer dne 15. decembra m. l. in 31. januarja t. l. O poteku teh an-
ket je pa itak poročalo društveno glasilo. Dogovor o sklepih obeh anket so naknadno sestavili domači hmeljski nakupovalci ter ga za vse kot obveznega
tudi podpisali. Dogovor se pa glasi:

Med pravno priznanima oficijelnima instituci-
jama hmeljske stroke, to sta **Združenje** trgovcev za sreze Celje, Gornjigrad in Šmarje pri Jelšah, sekcija za hmeljsko trgovino v Celju, in **Hmeljarsko društvo** za dravsko banovino v Žalcu, se sklene per analo-
giam veljavnih usanc in odnosnih predpisov trgo-
vinskega in obrtnega zakona **za reglementacijo hmelj-
ske trgovine sledeči dogovor:**

1. Norma o kvalificiranju hmeljskih eksporter- jev in komisijonarjev:

Za hmeljske trgovce v smislu pričujočega dogo-
vora se smatrajo osebe, ki ustrezajo sledečim pred-
pogojem:

- a) da so člani sreskega združenja trgovcev v Celju,
- b) da so sami izvozniki in direktni zastopniki ino-
zemskih hmeljskih tvrdk in pivovarn;
- c) da dokažejo z uverenji za osiguranje valute iz
zadnjih poslovnih let, ali analognimi bančnimi
potrdili, da opravljajo izvoz blaga iz Jugoslavije
na svoje ime;
- č) pri novih članih pa, če predložijo združenju ali
sreskemu načelstvu originalna naročila inozem-
skih tvrdk na vpogled. Predsedstvo združenja
presodi po potrebi avtentičnost dokazil.

2. Razvrstitev pomožnega osebja:

Za pomožno osebje v hmeljski trgovini se sma-
trajo osebe:

- a) ki so imetniki obrtnih pravic za trgovino s hme-
ljem, oziroma deželnimi pridelki, pa ne opravljajo
izvoznikiških poslov na svoje ime;
- b) ki so po § 19. obrt. zak. trgovsko kvalificirane;
- c) trgovsko nekvalificirane osebe.

Pomožno osebje po prednjem smislu je vedno v
službenem razmerju do delodajalcev in opravlja v
hmeljski trgovini samo podrejene posle. Znano je
pod nazivom »nakupovalec« ali »podnakupovalec«.

3. Zaposlitev pomožnega osebja:

Pomožno osebje, torej podnakupovalci, sme biti
zaposleno samo pri ozihih trgovcih s hmeljem, članih
združenja, ki so sami eksporterji ali direktni zastop-
niki inozemskih tvrdk, in na katerih ime se ekspor-
tira blago iz Jugoslavije.

Trgovci (ad 1) morajo za svoje pooblaščenice dvig-
niti potrebne legitimacije in sicer sme sresko zdru-
ženje trgovcev v Celju, odnosno druge pristojne
oblasti, tem trgovcem izstaviti legitimacije za naj-
več dva pooblaščenca.

Imetnik obrtnega lista za trgovino s hmeljem, z
deželnimi pridelki, odnosno drugih sorodnih strok,
ki je priglasi pri združenju za podnakupovalca (ad
2a), ne sme sklepati hmeljske kupčije za lasten ra-
čun, dokler je v službi kot podnakupovalec. Nalogo-
dajalec (komisijonar, izvoznik) mora v takih sluča-
jih predložiti združenju v tem smislu sestavljeno in
podpisano podnakupovalčovo obvezo.

Podnakupovalec sme kupovati samo za tvrdko,
za katero je pooblaščen. Nasprotno pa se tudi trgo-
vec (ad 1) ne sme posluževati drugih podnakupoval-
cev kot svojih.

4. Prejemki pomožnega osebja:

Podnakupovalci se smejo honorirati samo z obi-
čajno provizijo, ne pa z diferencami pri cenah.

5. Splošna zaveza:

Vsi trgovci, kvalificirani v prednjem smislu izjavljajo soglasno, da bodo kupovali hmelj edinole od producentov in ne iz tretje roke, izvzemši iz rok naših izvoznicarjev (ad 1), in se zavezujejo, da se podvržejo prednjemu dogovoru pod pogojem, da oblasti **primorajo** vse hmeljske inozemske zastopnike in trgovce k striktnem izvajanju **pričujočega dogovora**.

Senica Vilko l. r., **Vook Josip** l. r., **Šteiner Josip** l. r., **Cukala Maks** po pooblaščenju g. **Tiršetu** l. r., **Tiršek Josip** l. r., **Uлага Anton** l. r., **Vodenik Anton** po pooblaščenju g. **Senici** l. r., **Plavec Josip** l. r., **Zagode Štefan** l. r., **Aubrecht Josip** po pooblaščenju gosp. **Vooku** l. r., **Pikl Franc** l. r., **Marovi Ivan** l. r., **Virant Ivan** l. r., **Goričan Franc** l. r., **Maršič Riko** l. r., **Oset Ida** l. r., **Oset Franc** po pooblaščenju **Stanko Osetu** l. r.

Dne 15. maja se je vršila v Žatcu konferenca, sklicana po Srednjeevropskem hmeljarskem uradu v Münchenu v to svrhu, da se v vseh hmelj pridelujočih državah Srednje Evrope postavnim potom omeji in določi velikost s hmeljem zasajenega zemljišča in da se v vseh teh državah naj poskušajo ustanoviti centrale za prodajo hmelja. Te konference sta se udeležila g. župan R. Lorber in g. ravnatelj V. Senica. O poteku konference je pa poročalo društveno glasilo.

V svrhu informacije glede stanja hmeljskih nasadov na Češkem in Nemškem je g. župan R. Lorber obiskal dne 23., 24. in 25. avgusta najvažnejša hmeljska okoliša navedenih držav in o uspehu poročal v društvenem glasilu.

Dne 3. avgusta si je ogledal naš hmeljski okoliš vodja zavoda za uničevanje hmeljskih škodljivcev v Žatcu, g. dr. Willi Linke. Le-ta strokovnjak je neoporečno konstatiral peronosporo v naših nasadih, kojo še danes zanikajo nekateri domači hmeljarji.

Dne 7. marca se je vršil v Žalcu praktičen tečaj za pravilno obrezovanje hmeljske korenike. Tečaja se je udeležilo lepo število hmeljarjev (obeh spotov) iz vseh krajev našega okoliša.

Poročilo o selekcijskem nasadu je bilo objavljeno v 11. številki društvenega glasila.

O raznih prošnjah in vlogah na merodajne oblasti in sicer v zadevi polovične vožnje za hmeljske obiralce (tri prošnje), za omejitev s hmeljem zasajenega zemljišča (dve prošnji), za ureditev uverjenja tuje valute in deviz (tri vloge in telegrami), za izposlovanje državnega posojila za obiranje in sušenje hmelja, za ureditev hmeljske trgovine na reelni podlagi i. t. d. je od slučaja do slučaja poročalo društveno glasilo.

Pri vseh navedenih vlogah je bil Hmeljarskemu društvu vedno drage volje na razpolago naš bivši državni poslanec, gospod Ivan Prekoršek, kojemu bodi tudi iz tega mesta izrečena iskrena zahvala slovenskih hmeljarjev. Vse naše prošnje sicer niso našle ugodne rešitve, vendar se društvu ne more očitati, da ni storilo svoje dolžnosti, kakor se je to tuintam naglašalo od strani hmeljarjev, ki svojega blaga niso prodali.

Kar se končno pouka tiče, sklicujemo se na dru-

štveno glasilo, ki je imelo v vsaki številki kaj poučnega. Žalostno dejstvo pa je, da se velika večina hmeljarjev za poučno štivo sploh ne briga in ga prezira. Če je pa treba društvu predbacivati nedelavnost, potem se pa prvi zglasijo.

Najboljši dokaz, kak malo se upoštevajo razni nasveti, je dejstvo, da so hmeljarji v jeseni razsekali vso s peronosporo okuženo hmeljevko, jo uporabljali kot steljo, in tako z gnojem spravili vso peronosporo zopet na polje — namesto da bi bili vso hmeljevko sežgali in tako uničili peronosporo, kakor je to društveno glasilo nujno priporočalo. Takšnih slučajev bi lahko našteali več. To je žalostno dejstvo!

Vreme m. l. je bilo skrajno neugodno in je povzročevalo nepričakovane neugodnosti ne le hmeljski rastlini, nego tudi hmeljarjem.

Rêz hmeljske korenike se je opravila še pri precej ugodnem vremenu koncem meseca marca in začetkom aprila. Po izredno toplih dnevih meseca aprila s prav redkimi padavinami je sledilo meseca maja zopet normalno vreme. Hmelj je v rasti prav lepo napredoval in je bil v primeru z drugimi leti v rasti za 8—10 dni naprej. Koncem meseca je bil že nad 3 m visok ter obetal bogato letino. Dne 30. maja je toča povzročila v občinah: Braslovče, Gomilsko, Smartno ob Paki in Tabor prav občutno škodo.

Neugodno vreme meseca junija z obilnimi padavinami in hladnimi nočmi je pa prečrtało vse upe hmeljarjev in povzročilo v nasadih pravcato zmešnjavo. V rano obrezaatih nasadih so se namreč predčasno pojavili cvetni nastavki, ki so polagoma prehajali v cvet in koncem meseca tudi že v kobule. Rastlina sama je pa postajala vedno bolj vitka in brez panog. Še večje zlo je pa povzročilo neugodno vreme meseca junija s tem, da nam je v obilni meri prineslo najhujšega sovražnika našega hmeljarstva: **peronosporo**, o kateri smo že in še bomo temeljito razpravljali v društvenem glasilu.

Ugodno vreme meseca julija je pa dobro došlo in pozno obrezatim in onim nasadom, ki so bili vsled svoje starosti že obsojeni na smrt in pa nasadi na težki zemlji. Letina teh nasadov je bila nepričakovano obilna.

Vsled nastale neenakosti v nasadih so bili hmeljarji prisiljeni že sredi meseca julija pričeti s pobiranjem, ki se je zavleklo do glavnega obiranja dne 19. avgusta. Obiranje je poteklo pri ugodnem vremenu.

O kakovosti lanskega pridelka smo obširno poročali dne 1. febr. t. l. v 2. številki društvenega glasila.

Množina lanskega pridelka se cenil na okroglo 10.000 met. stotov, ki se je prodajala po kakovosti od Din 40.— do Din 10.— za 1 kg. Povprečna cena je znašala Din 25.— za 1 kg. Neprodanega hmelja 1934 bo še kakih 300 — starejšega pa kakih 100 met. stotov.

O razpoloženju na tu- in inozemskem trgu smo poročali potom brzojavk, radia, potom društvenega glasila in lokalnih časopisov.

Ker je hmeljska kupčija v veliko škodo producentov zašla na nereelna pota, sta se sklicali dve anketi, o katerih smo pa že poročali.

V imenu pregledovalcev računov je poročal gosp. Mihael Jošt — Gotovlje. Izjavil je, da so računi v redu ter predlagal, da jih naj tudi občni zbor potrdi — kar se je tudi soglasno zgodilo.

Volitev članov glavnega odbora za dobo treh let je imela sledeči rezultat: 1. Antloga Andrej — Gotovlje, Bošnjak Ivan — Parižlje, Četina Andrej — Sv. Peter, Ivan Hočevar — Gomilsko, Hojnik Jože — Ločica, inž. Jeschounig — Arja vas, Kočevnik Nik. — Žalec, Kožuh Josip — Škofja vas, Marinc Jože — Sv. Pavel, Lorber Rudolf — Žalec, Ocvirk Martin — Mala Pirešica, Omladič Jože — Poljče, Petriček Anton — Žalec, Razboršek Jernej — Dobriša vas, Steiner Anton — Gotovlje, Šketa Jože — Trnava, Štefančič Franc — Podlog in Schwentner Franc — Vransko.

Pregledovalcema računov za dobo enega leta sta bila izvoljena: Jošt Mihael — Gotovlje in Kopriva Anton — Arja vas.

V razsodišče za dobo treh let so bili izvoljeni: Hočevnik Ivan — Gomilsko, inž. Jeschounig — Arja vas, Jošt Martin — Gotovlje, župan R. Lorber — Žalec in Šušterič Ernest — Žalec. Namestnikoma pa: Steiner Anton — Gotovlje in Hodnik Josip — Žalec.

Članarina za l. 1936, ki se pa naj nabira že v jeseni t. l., je pa sledeča: Din 10.— za hmeljarje do 2000 sadežev, Din 20.— za hmeljarje do 6000 sadežev, Din 30.— za hmeljarje do 15.000 sadežev in Din 50.— za hmeljarje čez 15.000 sadežev.

O stanju društvenega glasila je poročal njegov urednik ter se je sodelovalcem: g. inž. Josip Teržanu, g. agronomu Martinu Joštu, zastopniku Kalisindikata, g. I. Pučniku, g. Ivanu Premiku, g. upravitelju Hmeljarne Vilku Senica in g. ravnatelju Sav. posojilnice Josipu Šušteriču za njihovo strokovno in vestno sodelovanje iskreno zahvalil.

O velikem pomenu institucije senzalov za tukajšni hmeljski trg je prav temeljito razpravljaval podpredsednik, gosp. župan Lorber. Gosp. bivši naš državni poslanec I. Prekoršek je radostno pozdravil ta načrt ter želel, da bi se kmalu uresničil v korist hmeljske produkcije. Kot zapriseženi senzali se bodo oblasti priporočali: A. Jankovič — Žalec, Adolf Steiner — Žalec in Franc Schwentner — Vransko.

Pri zadnji točki dnevnega reda se je razpravljalo tudi o omejitvi s hmeljem zasajenega zemljišča. Vso zadevo je pojasnil g. bivši poslanec Prekoršek ter zlasti navedel stališče, ki ga tozadevno zavzema ministrstvo poljedelstva. Poslovodja Petriček je potem razmotrival o rajoniranju hmeljskih nasadov. Končno je prišel občni zbor do prepričanja, da bi bilo poslednje važnejše kot pa omejitve. Tozadevno se pričakuje odločitev iz Beograda.

G. Martin Jošt je končno razpravljaval o ureditvi hmeljske trgovine ter predlagal tozadevno resolucijo, o kateri se pa ni moglo sklepati, ker je ni poprej razmotrival glavni odbor, kakor to zahtevajo društvena pravila.

Ker se nihče več ni zglasil k besedi, se je g. podpredsednik zahvalil za udeležbo ter zaključil 55. redni občni zbor.

Gnojenje hmelja s kalijem

Hmeljska rastlina ima to lastnost, da s koreninami počasi prevleče večje množine okisne zemlje. Univ. prof. dr. Wagner-Weihenstephan je po večletnih gnojilnih poskusih ugotovil na hmelju, da kalij močno pospešuje tako gornje kakor tudi podzemne dele hmeljske rastline. On pravi med drugim: »Kalij pospešuje z drugimi vegetacijskimi faktorji asimilacijo, s tem se močno razviti koreninam da možnost, da v zadostni meri sprejemajo vodo in mineralne redilne snovi iz zemlje.«

Češki hmeljarski izvedenec Drässler je ugotovil, da se teža ene hmeljske rastline, ako se ji zadostno gnoji s kalijem, poveča povprečno za 0.84 kg, pridelek suhega hmelja pa se poveča pri eni rastlini za 90 g) 90 kg na 1.000 rastlin). Tudi se zboljša razmerje kobil do cele rastline pri gnojenju s kalijem za 3.5% v prid kobil.

Da ostane hmeljska rastlina zdrava, je gnojenje s kalijem glavni predpogoj. Odpornost rastline proti vsem škodljivcem se s kalijem izdatno poveča. Posebno pa pri peronospori (Pseudo peronospora humuli) so s kalijem dobro gnojene rastline veliko manj podvržene nevarnosti, kot negnojene. Dr. Blatny, vodja fitopatološkega zavoda v Pragi, je pri poskusih ugotovil, da je bila množina kalija v od peronospore močno napadenem listju za 40% manjša, kot v listju, ki ni bilo napadeno od peronospore.

Za razmere v Savinjski dolini pride za gnojenje s kalijem v pošteb samo 40—42%-na kalijeva sol. Najbolje se obnese gnojenje, ako se gnoji v dveh obrokih. Prvi obrok (2/3 predpisane množine kalija) se naj posipa zgodaj spomladi, najbolje v marcu, drugi obrok (1/3 letne količine) pa, ko začne poganjati cvet. V tem času rabi namreč hmeljska rastlina največ kalija.

Če smo isto leto zadostno pognojili tudi s hlevskim gnojem, zadostuje na en hektar 150—200 kg 40%-ne kalijeve soli (80—100 kg na oral), če pa v tem letu nismo gnojili — oziroma smo nezadostno gnojili — s hlevskim gnojem, potem je potrebno na en hektar 250—300 kg 40%-ne kalijeve soli (120—150 kg na oral).

Poleg kalija se mora gnojiti hmelju tudi s potrebno količino dušika (apneni dušik ali pa spomladi apnena sečnina) kakor seveda tudi zadostno s fosforno kislino (superfosfat ali pa fosforna žlindra).

Iz gornjega se jasno vidi, kak vpliv ima kalij na množino in kakovost hmeljskega pridelka.

Zadostna preskrba zemlje s kalijem je pri hmelju prvi in najvažnejši predpogoj, če se hoče obdržati hmeljski nasad trajno v dobro plodnem stanju in če hoče hmeljar pridelati prvovrstno blago, ki ga bo lahko vsikdar tudi dobro vnovčil!

Čuvajmo Jugoslavijo!

Vloge in rešitve

Št. 26/35.

ŽALEC, dne 15. I. 1935.

MINISTRSTVU POLJOPRIVREDE,

BEOGRAD.

Nobena kulturna rastlina v Srednji Evropi ni izpostavljena tolikim izpremembam v ceni, kakor hmelj. Prodajal se je že po cenah preko Din 200.—, pa tudi po Din 2.— za 1 kg. V letih nadprodukcije pa ostane mnogo hmelja tudi neprodanega. Hmeljarji potemtakem ne morejo kriti niti visokih pridelovalnih stroškov in lezejo v dolgove.

Rentabiliteta hmeljarstva je torej prav nesigurna in je nujno potrebno, da se tozadevno nekaj ukreni.

Ker se vsaka kupčija — torej tudi hmeljska — ravna po razmerju med povpraševanjem in ponudbo, naraščajo cene, ako je letina vsled vremenskih razmer, ali vsled škodljivcev in bolezni bolj pičla, cene pa padajo, ako produkcija preseže konzum. Po dobrih letih nastane vedno nadprodukcija, ki tlači cene in povzroča krizo.

Navedene razmere pa vladajo v vseh hmelj pridelujočih državah Evrope, pa tudi Amerike. Nemčija, Čehoslovaška, Anglija in tudi Amerika so tozadevno že ukrenile, da se prepreči nadaljnje širjenje hmeljskih nasadov. Edino Poljska in Jugoslavija še nista izdali nujno potrebnih ukrepov za ohranitev rentabilitete hmeljarstva. Ker pa mora Jugoslavija preko 95% svojega hmeljskega pridelka izvoziti v inozemstvo, je tem bolj potrebno, da se prekomerno širjenje hmeljskih nasadov postavnim potom prepove.

Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino je že na podlagi sklepa 54. redne glavne skupščine z dne 25. marca 1934 vložilo na Ministarstvo poljoprivrede potem Kr. banske uprave Dravske banovine dne 4. aprila 1934 br. 135/34 prošnjo za postavno omejitev hmeljskih nasadov in sicer po stanju leta 1933. Ker pa navedena prošnja do danes še ni rešena, si usoja Hmeljarsko društvo vnovič nujno prositi:

Ministarstvo poljoprivrede blagovoli takoj ukreniti, da se hmeljarstvu Jugoslavije zasigura rentabiliteta potom zakonite omejitve hmeljskih nasadov po stanju leta 1934.

Novi nasadi se smejo dovoliti le v toliko, v kolikor se opuste stari nasadi.

Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino.

Štev. 50/35.

ŽALEC, dne 26. I. 1935.

KR. BANSKA UPRAVA DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA.

Obče je znano, kolikega pomena je hmeljarstvo za Savinjsko dolino. V prosep istega deluje neumorno Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino že od leta 1880.

Ker pa mora slovenski hmeljar skoro 99% svojega pridelka prodati v inozemstvo, posebno na Češko, v Nemčijo, Belgijo, Anglijo in Ameriko, donša hmeljarstvo leto za letom obilo tuje valute v našo državo, kar sigurno vpliva na našo trgovinsko bilanco. V dobrih letih, ki so pa za slovenskega hmeljarja odvisna od množine in kakovosti svetovnega

hmeljskega pridelka, donša naše hmeljarstvo 50 do 100 in še več milijonov Din bruto dohodkov, v slabih letih pa komaj toliko, da še pridelovalni stroški niso kriti.

Hmeljske cene so torej nestanovitne, zaslužek hmeljarjev pa — pri zelo visokih investicijskih stroških za sušilnice, droge, žične nasade, umetna gnojila, za obrambna sredstva, za obiranje in sušenje hmelja — prav nesiguren.

Za obiranje hmelja pa ne zadostujejo domači delavci ter se morajo v to svrhu pozvati obiravci iz sosednih srezov. Njih število znaša do 3000 in še več. Ker je obiranje lahko delo, ga izvršujejo otroci, stari ljudje, invalidi in brezposelni, ki so tako za 10—14 dni preskrbljeni s hrano in stanovanjem in dobe na posled še primerno mezdo.

Za tuje hmeljske obiralce je Hmeljarsko društvo začelši od leta 1905. do 1934. od leta do leta izposlovalo polovično voznino na železniških progah Dravske banovine. Ta ugodnost se je do leta 1928. še lahko izposlovala, do leta 1934. pa že z največjimi težavami, ko je v m. l. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu z odlokom z dne 15. VI. 1934 br. 46.869/34 tozadevno prošnjo Hmeljarskega društva — vkljub intervenciji gosp. ministra dr. Novaka in narodnega poslanca g. Ivana Prekorška — z motivacijo odbilo, da tozadevno ni nikakršne podlage v potniškem tarifu.

Dejstvo, da se je hmeljskim obiralcem v m. l. vzela ugodnost polovične voznine na železniških progah Dravske banovine, kojoj so uživali skoro 30 let, je hmeljarje — davkoplačevalce zelo presenetilo, osobito pa še za to, ker uživajo to ugodnost tudi obiralci na Češkem in v Nemčiji.

Po izjavi g. poslanca Prekorška namerava novi minister saobračaja izdati v t. l. nov pravilnik za potniške tarife.

Kr. banska uprava Dravske banovine blagovoli naj pri Ministarstvu saobračaja povodom sestave novega pravilnika za potniške tarife izposlovati, da se ugodnost polovične voznine za hmeljske obiralce zasigura tudi za bodoča leta. Za slučaj pa, da letos še ne pride do sestave novega pravilnika, naj Ministarstvo saobračaja pooblasti Gen. direkcijo drž. železnic, da naj le-ta tudi v bodoče dovoljuje hmeljskim obiralcem ugodnost polovične voznine na železniških progah Dravske banovine.

Za društveni odbor

podpredsednik:

poslovodja:

Rudolf Lorber l. r.

Anton Petriček l. r.

HMEJLSKE PREVOZNE ŠKROPILNICE!

Hmeljarsko društvo z žalostjo konstatira in naznanja, da se je javilo samo pet hmeljarjev za nabavo škropilnic iz domače tovarne.

Škoda, ki nam jo je povzročila peronospora lanske leto, nas torej ni še izučila! Treba bo še par takih katastrof — toda takrat bo prepozno za škropilnice, ker ne bo več hmeljarstva!

Pogovori iz prakse

(Nadaljevanje)

V.

O pozasajanju hmelja.

Marsikje sem že opazoval, kako napačno se izvršuje pozasajanje hmelja v starih nasadih, v katerih je hmeljska korenika segnila ali bila na drug način uničena.

V takšnih nasadih izkoplje hmeljar plitvo jamo, kakor za fižol ali krompir, ter vtakne v njo in zagrne nov hmeljski sadež. To ravnanje je pa popolnoma napačno.

Tako pozasajeni sadež sicer oživi in požene, vendar je vse njegovo življenje betžno in žalostno, ker ne pride do moči. Povodom obsipanja, vdoravanja, povodom obiranja se njegove tanke trte nehoté po-teptajo in poškodujejo, da popolnoma zaostane v razvoju. Slišal sem hmeljarja, ki tako pozasaja svoje nasade, tožiti: »Imam komaj šestleten nasad, pa mi že polovico hmelja manjka! — Vsako leto pozasajam, pa brez uspeha!« — Rad mu verjamem!

Kdor hoče pozasajanje pravilno in uspešno izvrševati, mora — ako mogoče že v jeseni — izkopati jamo, $\frac{1}{2}$ m v kvadratu in 40 cm globoko in jo do polovice napolniti z dobrim, preležanim kompostom, na katerega pride plast zemlje in zopet kompost. Na tako pripravljenem mestu pozasadimo v primerno globočino čvrst, ako mogoče že malo ukoreninjen sadež. Ukoreninjene sadeže pa dobivamo, ako jih že eno leto poprej polagamo na določenem kraju v nalašč za to pripravljeno peščeno gredo ter jih prepustimo svoji usodi, brez posebnega negovanja. Pozasajeni sadeži se pri krepki hrani in v rahli zemlji hitro razvijajo in poženejo krepke trte, ki v rasti le malo zaostajajo za drugimi, starejšimi in tudi že izdatno pomnožujejo pridelek.

Le če se bomo pri pozasajanju strogo držali po navedenem navodilu, si bomo ohranili hmeljišča dolga leta v polni rodovitnosti.

SV. PAVEL pri Preboldu, dne 15. marca 1935.

Jože Marinc l. r.

A n a l i z a

zemlje iz selekcijskega hmelj. nasada Hmeljarskega društva v Žalcu.

Izvršila: Tvorница za dušik v Rušah.

Zemlja je peskovita ilovica.

Tek. št.	Sestava zemlje	I. plast	II. plast	III. plast
1.	Na situ 1.5 mm ² presejana zemlja da	89.9% fine 10.1% drugove	98.1% fine 1.9% grudove	95.7% fine 4.3% grudove
2.	PH — število — koncent. vodikionov	8.00	7.45	7.5
3.	Skupno dušika	0.25%	0.17%	0.08%
4.	Bazičnega apna	0.48% CaO = 0.85% CaCO	—	—
5.	Fosforove kisline v obliki, kakor jo korenine vsrkavajo	—	—	0.32 mg v 100 g zemlje
6.	Kalija v obliki, kakor ga korenine vsrkavajo	10.83 mg v 100 g zemlje	11.3 mg v 100 g zemlje	3.75 mg v 100 g zemlje
Ad 2. PH — število nam pove, kakšno je tlo: kislo, neutralno ali alkalno. Do 6.5 PH = kislo, 6.5 — 7.5 PH neutralno, nad 7.5 PH alkalno.				
To hmeljišče se naj gnoji s sledečimi množinami umetnih gnojil:				
Za 1 ha ali približno	Tomaževa žlindra ali Superfosfat kg	40% kal. sol kg	Apnena sečnina kg	
5000 rastlin	500	400	150—200	100—150
oziroma za:				
1000 rastlin	100	80	30—50	20—30
100 rastlin	10	8	3—5	2—3
10 rastlin	1	0.8	0.3—0.5	0.2—0.3
1 rastlino	0.1	0.08	0.03—0.05	0.02—0.03
10 dkg		8 dkg	3—5 dkg	2—3 dkg

Poleg teh gnojil se mora to hmeljišče od časa do časa gnojiti z apnom (1000 kg 1 ha), ker potrebuje hmelj razmeroma mnogo apna, ki ga v tem tlu ni dovolj.

Tržna poročila

Žalec, dne 30. marca 1935. V mesecu marcu je bilo prodanih pri nas 200 kvintalov hmelja po cenah Din 18.— do Din 40.— za 1 kg. Dve partiji lepega izbranega blaga pa sta dosegli nekaj višjo ceno. Cene so ostale do konca meseca skoraj nespremenjene in so čvrste. Zaloge hmelja so se skrčile na 500 kvintalov. Kupuje se od časa do časa tudi letnik 1929 po ceni Din 1.— za 1 kg.

Čehoslovaška. Proti koncu meseca marca je povpraševanje na žateškem hmeljskem trgu zopet nekoliko oživel in notira danes žateški hmelj Kč 2.200.— do Kč 2.400.— za 50 kg, t. j. Din 81.— do Din 88.— za 1 kg. Tedensko se je pokupilo le 100 do 150 kvintalov hmelja, kar je prav za prav malo za žateški trg. Zaloge lanskega pridelka se cenijo še na 2.000 kvintalov.

Nemčija. V Nemčiji se je tržil zadnje čase hmelj iz Hallertaua po cenah RM 275.— do RM 315.— za 50 kg, t. j. Din 97.— do Din 111.— za 1 kg, gorski hmelj pa RM 225.— do RM 233.— za 50 kg, t. j. Din 79.— do Din 82.— za 1 kg. Za izvoz se je tržil gorski hmelj po RM 164.— do RM 168.— za 50 kg, t. j. Din 58.— do Din 59.— za 1 kg. Zaloge hmelja so le še neznatne, razpoloženje pa je čvrsto.

Na drugih evropskih in ameriških hmeljskih tržiščih je ostal položaj skoraj nespremenjen.

POZOR, HMELJARJI!

Hmeljski trgovci so sedaj dovršili sortiranje vreč, zato pozivajo vse one hmeljarje, ki imajo dobiti vreče nazaj, da pridejo po vreče v „Hmeljarno“, Žalec tekom meseca aprila!

HMELJARJI

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine pri jugoslovanski zavarovalni banki

Žvepleno apnena brozga

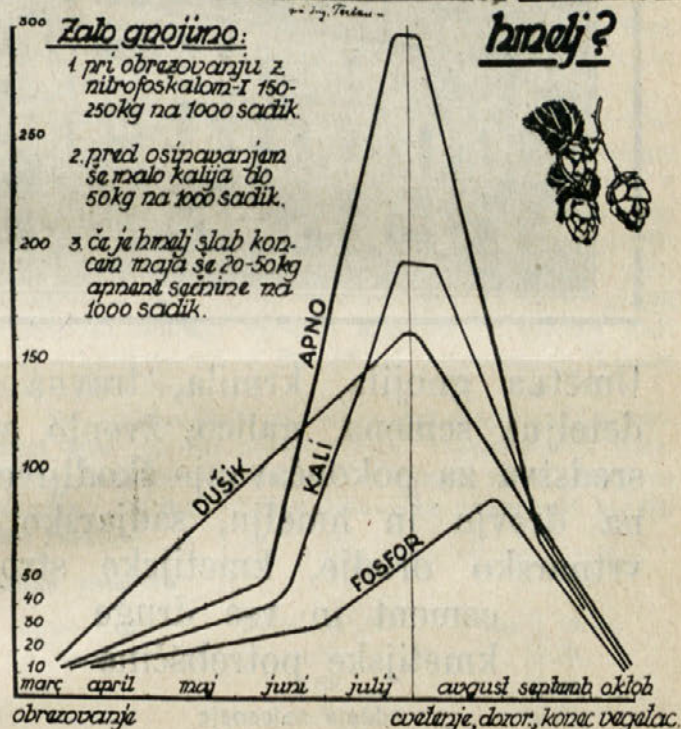
Priznано učinkovito sredstvo za uničevanje hmeljskih škodljivcev, zlasti proti rdečemu pajku, bolšicam in ušem!

Z enakim uspehom se uporablja za zatiranje trsnih, sadnih in vrtnih škodljivcev.

Izdeluje v priznано najboljši kakovosti:

Anton Jurca nasl. MILKO SENCAR
tovarna žvepljenih izdelkov, P T U J

Kakšno hrano, koliko in kdaj potrebuje hmelj?

SLAVIJI

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
Podružnice v vseh glavnih mestih države
Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš
glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 14,000.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varnost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in
deteljna semena, galico, žveplo, vsa
sredstva za pokončavanje škodljivcev
na drevju in hmelju, sadjarsko in
vrtnarsko orodje, kmetijske stroje,
cement in vse druge
kmetijske potrebščine

oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimilijana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

v

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte

Izdaja Hmeljarsko društvo za Slovenijo, predsednik Rudolf Lorber v Žalcu. — Za uredništvo odgovarja:
Petrček Anton, nadučitelj v p. v Žalcu. — Tiska Zvezna tiskarna v Celju: predstavnik Milan Četina v Celju.